

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

SZERKESZTI: DR. RÉVÉSZ IMRE. FŐMUNKATÁRS: DR. SZÁSZ IMRE.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, KOLLÉGIUM.

Előfizetési ár félévre hét pengő.

Az új törvénykönyv.

Ünnepélyes érzések között vettük kezünkbe a Zsinat négyesztendős munkájának gyümölcsét, az új törvénykönyvet, amely harmadik olvasásra előkészítve, egy kötetbe gyűjtötte várja végleges formájának megnyerését. Most már, a harmadik olvasást jelentő egyeztetés során, éppen csak a forma változhatik; a törvények rendelkezései tartalmilag már véglegesek és így máris módunk van egységes képet alkotni az egész törvénykönyv szelleméről és értékéről.

Ez a kép egészben véve mindnyájunkat csak az Anyaszentegyház Ura iránti mélységes, benső, megalázkodó hálaadásra indíthat. — Ő vezette Szentlelkével az atyák elméjét, szívét, lelkiismeretét úgy, hogy törvényalkotásuk igazán új korszak megnyitója lett a magyarországi református egyház hányatott életében.

A Zsinat munkájának részleteit, először belülről, azután kívülről, remegő és imádkozó figyelemmel kísérve, megvallom, magam is azok közé a nem kevesek közé tartoztam, akik azt túlságosan is fontolva haladónak látták és kevesellették benne a lelki ébredés és hitvallásos megújulás szelleme iránt való fogékonyságot. Sokszor el-elfogott a keserű kétely, hogy vajjon ez a szellem nem fog-e elsikkadni a multhoz képest jelentékenyen fölszaporodott paragrafusok között. És néha csüggedezve állapítottam meg, hogy a Zsinat szócsatáinak túlon túl nagy része nem a lelki és hitvallási szempontból legvitálisabb kérdések körül forog.

De most, az egész munkát áttekintése után, bizonyos boldog szégyenkezéssel vallom meg kishitűségemet. És meg vagyok győződve, hogy így lesznek vele mások is. Az egyes részletek értéke fölött erősen megoszolhatnak továbbra is a vélemények — de azt vitán felül állónak látom, hogy az egész törvénykönyv mégis csak óriási előlépést és haladást jelent a jogi egyházból a lelkibe, a tömegegyházból a hitvallóba, az adminisztrált és adminisztráló egyházból a misszionáltba és a misszionálóba.

Hogy egyébre most ne is hivatkozzunk: a

hitvallási alapok ismételt félreérthetetlen, bátor hangsúlyozása, az egyháztagság önkéntességének, hitvalló lelkiségének bölcs előkészítése, a lelkészválasztás nagyon üdvös megszigorítása, az egyházi fegyelem bevezetése és az egész missziói törvény — mind oly természetű intézkedések, amelyek a törvénykönyvben való pusztán *meglételükkel* egy-egy szent, tüzes ösztökét jelentenek a természettől fogva tradicionális, olykor maradi egyházi élet számára. Hát még ha gyakorlatba is eiszánt komolysággal és maradéknélküli következetességgel át fognak majd ültetetni! Vannak aztán, nagy számmal, olyan részletintézkedések is — minő például a kötelező tisztújítás, vagy az egyházmegyei és egyházkerületi tanácsok kötelező megalakítása, — amelyek már magukban nagyon egészséges hatásokat fognak eredményezni. Így például éppen ez a kettő rendkívül alkalmas lesz az egyházi élet hivatalos gépezetének egyfelől sokszor szükséges fölfrissítésére, másfelől könnyebben és kevésbé költségesen kezelhetővé tételére.

Más részletekben talán lehetett volna erőlyesebb s némileg radikálisabb a haladás — így a magunk részéről elvi szempontból különösen sajnáljuk pl., hogy a Konvent igen tiszteletreméltó szerve nem alakított át a presbiteri-zsinati egyházalkotmány szellemének, de a nehéz idők különleges szükségleteinek is megfelelőbben állandó zsinati főbizottsággá, vagy gyakorlati szempontból fájjaljuk pl. azt, hogy a parókiális körök nem kapták meg az elkülönített lelkészválasztás jogát —, de ha az egészre nézünk, el kell ismernünk, hogy nagyon is helyénvaló volt a fontolva haladás és hogy éppen ezekben a válságosnál is válságosabb években súlyos kockázattal járt volna nagyobbat előre lépni, vagy éppen — ugrani. Az utóbbi alighanem sötétbeugrás is lett volna.

Azonban éppen azért, mert az új törvénykönyv a konzervatív haladás szellemét képviseli — ahol a „konzervatív” jelzőn egy csöppel talán több hangsúly is van, mint magán a haladáson — valami kettőzötten kívánatos lesz. Ez pedig a következő: *már most* szánja el magát minden alsóbb és magasabb fokú egyházi ható-

ságunk és azoknak minden vezető hivatalos személye arra, hogy az új törvénykönyvnek (illetőleg legnagyobb részének) előreláthatólag egy-másfél év alatt bekövetkezendő hatálybalépésekor *a maga részéről* is megtesz mindent ennek a hatálybalépésnek a legapróbb részletekben is keresztülvitelére. Nem engedhetjük meg magunknak többé azt a fényűzést, hogy ennek az új törvénykönyvnek, formális hatálybalépte után, akár csak egyetlen betűje is holt betű és tisztellett félretett papirosmalaszt maradjon. Ezelőtt még csak 15—20 esztendővel is lehetséges volt — bár már akkor is csak az egyházi élet súlyos kárával volt lehetséges — a felsőbb egyházi hatóságok hallgatóságos segédletével tartósan ignorálni, vagy csak papíron végrehajtani olyan életbevágó törvényes rendelkezéseket is, aminő volt pl. a nagy egyházakban a parókiális körök kötelező alakítása. Ma, az örülten rohanó rhytmusú viláगतalakulás idején efféle még csak gondolni is bűn volna. A „Fortwursteln“ kényelmes elve még a néhai való osztrák abszolutizmusnak is csak a legkoresabb korszakában tudott érvényesülni s ott is igen hamar esúfosan leszerepelt.

Mert ma a viláगतalakulás megvadultan vágat, a lelkeket ördögös forgószelek kavargatják és sodorják, senki sem tudja, hová. És a Krisztus anyaszentegyházának földi életműködésében ilyenkor is érvényesülhet ugyan, sőt bizonyos határig éppen ilyenkor *kell* hogy érvényesüljön a nemes és józan konzervativizmus. De ha e mögött a konzervativizmus mögött felelőtlen lelki lomhaság és rövidlátó kényelemszeretet bújjik meg, amely nemcsak a törvény szellemének, de még a törvény betűjének a megvalósításában is szándékosan késedelmes: akkor hamarosan igen szomorú meglepetésekre lehetünk elkészülve.

És nehogy a legszomorúbb meglepetés az legyen, hogy egy szép napon majd durva ököllal ráz fel bennünket esöndes szenderünkéből az ordító valóság: hiába volt a törvényalkotókban minden becsületes és igazán evangéliumi református szellemű haladási szándék, mégis csak — elkéstünk már ezzel a törvénnyel! Hiába volt az egyháznak expresszvonatra ülni, hogyha az emberi lélek és az emberi társadalom ugyanakkor nyaktörő repülőgépre ült.....

Órizzze az irgalmas Isten ettől egyházunkat is, de nemzetünket is! R. I.

EGYHÁZ

Generális vizitáció a csonka biharmelléki egyházmegyében.

Folytatás és vége.

Alkonyra szállt már a nap s borongatni kezdte feketés fátylát a közelgő este, mikor a generális vizitáció *Biharkeresztesre* érkezett. — A népes község apraja-nagyja lázas örömmel

várta Püspök urat a község szélén felállított díszkapunál, ahol a főbíró talpraesett szép beszéddel, a lovasleventék vezetője pedig ékes és lelkes szavakkal üdvözölte Püspök urat. Ettől kezdve a templomig vezető, mintegy 2 km. hosszú úton a biharkeresztesi magyarruhás leányok sorfala között haladt a virágdíszes püspöki hintó. A leányok és az elől haladó lovasleventék az egész útvonalon egy alkalmi dalt énekeltek, melynek szövegét Költő Gyula igazgatótanító írta. (Nomen est omen!) Nem a vers költői értéke miatt, hanem a kedves gondolatért közlöm a dal szövegét:

*E nagy napot mindnyájan várva vártuk,
Kerületünk főpásztorát hogy lássuk,
Az Isten megadta. Áldjuk is érte:
Dicsérel, dicsőség térjen nevére!*

*Vallás és hit az embernek mindene,
Ki azzal bír, boldog annak élete.
Mondja hát szívünk, szánk örömeinkben:
Áldott, aki jött az Úrnak nevében!*

*Baltazár Dezső a mi főpásztorunk,
Mindnyájan csak ő reája vigyázunk.
Vezéreljen minket jóságos szíve,
Áldja meg a gondviselés Istene!*

*Hogy hozzánk jött, nagy most a mi örömünk,
Vele érez, érte dobog a szívünk.
Imádságban kérjük az eget urát,
Áldja meg kerületünk főpásztorát!*

*Legyen boldog élte minden órája,
Lássa meg, hogy újra nagy lett hazája.
Szabad, boldog nemzet soká hirdesse:
Püspök urat a jó Isten éltesse!*

Másnap, május 24-én pünkösöd első napján az utolsó zugig megtelt szép nagy templomban Maklár Károly egyházkerületi főjegyző imádkozott és predikált, majd Püspök úr tartott hatalmas ágendás beszédet s a főjegyzővel együtt mintegy 600 embernek osztotta ki az úri szent vacsorát.

14 tisztelgő küldöttség fogadása és a látogatások bevégezése után a lelkészakra gyűlt össze Biharkeresztes intelligens társadalmának tekintélyes része (mintegy 60-an) közösbédre, melyet számos lelkes pohárköszöntő fűszerezett.

Délután presbiteri diszgyűlésen az egyházkerületi főjegyző adott számot a megejtett vizsgálat eredményéről. A lelkiekben nincs fogatkozás, mert Sarkadi Nagy József lelkész jó munkása a belmissziói tevékenységnek. Súlyos hibák vannak azonban az anyagi élet vezetése körül. Évek óta hiányzó rendszeres adókövetések miatt most háromszoros adó követése válik szükségessé. Költségvetések, számadások nincsenek rendszeresen elkészítve. Iskolaépítésből származó adósságuk meghaladja az 54 ezer P-t. Mindezek miatt Püspök úr az egyház vezetőségét határidős jelentéstételre kötelezte el.

Estefelé a Költő Gyula remek tuszkulánunának megtekintése után *Álmosdra* autózott a generális vizitáció, ahol a község szélén Fráter Jenő altábornagy, a kerület országgyűlési képviselője, majd a templomnál Székelyhídy Béla esperes fogadták és üdvözölték Püspök urat. Kedves meglepetés volt Végh József esperes jelenléte, aki az ünnepi alkalmat megragadta arra, hogy a megszállott területről átjöjjön és régi kedves püspökét üdvözölje. Nem győztük a rég nem látott kedves barátot csókjainkkal elhalmozni!

Székelyhídy Béla esperes háza ettől kezdve főhadiszállásává lett a generális vizitációnak, ahová minden estére visszatértünk. A bájos és kedves háziasszony, kis táborkarával, az előzékeny tanítónőkkel, különösen a gondos és szíves Katona Máriával szorgoskodtak a vizitáció ellátása körül.

Május 25-én délelőtt a szorongásig megtelt templomban Maklár Károly főjegyző imádsága és lekiója után Püspök úr tartott hatalmas erejű, megrázó predikációt Márk III: 28–29. alapján. A közvetlenségében páratlan, szépségében lebilincselő beszéd igen mély hatást gyakorolt az egész hallgató közönségre. A tisztelgő küldötségek sorában kedves volt a Katona Mária vezetésével felvonult leányok köszöntése, akik Püspök urat remek vert csipke kézimunkával ajándékozták meg, sőt ebből még a hivatalos kíséret tagjainak is juttattak.

A generális vizitáció lelkieket és anyagiakat példás rendben talált Álmosdon, ahol minden a buzgó espereslelkész gondos és körültekintő munkáját dicséri.

Délután *Kokadot* látogatta meg Püspök úr és kísérete. Bodor Pál lelkész a kis gyülekezetet szép rendben tartja, de méltó megütközést keltett, hogy Püspök úr kifejezett felhívása dacára, a jó módban levő egyháztalálkozóban nem nyilatkozott meg a jótékony célú adakozás lelke.

Május 26-án *Bagamér* került sorra. A magas helyen fekvő, gyönyörű templom megtelt az örvendező gyülekezettel, csak az a kár, hogy az anyagi ügyek sok részben rendezetlen volta rontja az egyébként szép gyülekezet összhangjának képét. A lelkipásztor Csokonay József, akinek jórakész lelkétől méltán várja a generális vizitáció a templom, iskolák külső megújulásának munkáját is.

Délután a káptalani uradalomnak előzékenyen rendelkezésre bocsátott fogatain *Újlétára* ért a vizitáció. Sajnos, ez volt az út utolsó szakasza, mert Püspök úrnak még aznap Budapestre kellett utaznia, hogy másnap a felsőházban elmondhassa az egyházi és politikai lapokban is ismertetett nagyszabású beszédét.

Kedves volt Újlétán egy a község közepén a levante ifjúság által felállított diadalkapu. Ezen a kapun nem volt egy szál virág sem, de rajta díszlett a magyar jövő tavaszának legszebb virágdísz: a levante ifjak frappáns posztúrákban, kárpitszerűen elhelyezett serege.

A templomban Püspök úr az idő rövidsége miatt csak áldást mondhatott és egy gyermeket keresztelt meg. Ezután sietnie kellett, hogy autóval idejekorán elérhesse a Budapestre induló debreceni vonatot. A generális vizitáció egyéb munkáját az egyházkerületi főjegyző végezte el.

Ez az egyházközségünk — sajnos — az anyagi összeomlás határára jutott. Az 1929. évi nagy tél túlnyomó részben elpusztította a gyülekezet tagjainak szőlőbirtokát. Pedig itt a sivő homokon a szőlő volt az egész lakosság szinte egyedüli jövedelmi forrása. A jövedelmétől megfosztott lakosság nem bírja fizetni a kirótt egyházi adókat és még a folyó kiadásokat is egyre újabb adósságok felvételével kénytelen fedezni. Az egyetemes egyháznak bizonyára súlyos gondot fog okozni, hogy megtalálja a módot arra, hogy az elerőtlenedett gyülekezeten valamiképpen segíthessen.

A generális vizitáció munkája ezzel félbeszakadt s a még hátralevő *Kismarjára* jún. 14-én száll ki Püspök úr és kísérete. Nagykerekiben és Nagylétán pedig az egyházkerületi főjegyző fogja a generális vizsgálatot teljesíteni.

Sokszoros hála illesse a megsegítő Istent, aki Püspök úrnak bőséges szellemi és elégséges testi erőt adott arra, hogy egy komoly tüdőgyulladás után alig reconvalescens állapotban is bámulatos készséggel tudta a nagymérvű szellemi és fizikai fáradtsággal egybekötött hivatalos munkát elvégezni!

M. K.

IRODALOM

A debreceni református kollégium tanítóképzőintézetének története, 1855—1930. Írta: dr. Veress István igazgató. Kiadták az intézet jóakarói és hálás tanítványai. Debrecen, 1931. 104 oldal. Ára? — A Debreceni Protestáns Lap már beszámolt azokról az ünnepekről, amelyek nemrég lezajlottak az öreg Kollégium falai között, amikor a tanítóképzőintézet megünnepelte 75 éves fennállását. Ez ünneplés maradandó dokumentuma az intézet története, melyet hatalmas anyaggyűjtés és szakavatott elrendezés után hivatott tollal írt meg az intézet igazgatója, ki az egész jubiláris ünnep közepontjában állott s aki iránt teljes elismeréssel lehetünk, hogy ily nagyértékű emléket állított az ünnepi évfordulóra. Előnkbe adja itt az intézet felállításának előzményeit, majd az intézet önállóságra jutása körülményeit, három évfolyamról négyre fejlődését, az intézet megszilárdulását, további növekedését, háborúalatti küzdelmeit, végül öt évfolyamra történt kiépítését, mint a fejlődés koronáját. Bepillantást nyerünk az intézet szervezetébe és berendezésébe, a növendékek vallásos, hazafias, művészi és testedző nevelése harmonikus világába s minden vonatkozásban kedves megnyugvás tölti meg szívünket a látottak s hallottak felett. A mű függelékében közli az intézetben 75 év

alatt oklevelet nyert tanítók névsorát. Nagy örömmel szemléltük ezt a díszes névsort s egyházi és tanügyi életünk sok kiválóságának nevét találtuk ott egyre-másra. A pompás kiállítású könyv legelső lapjait dr. Baltazár Dezső püspök arcképe, majd az intézet eddigi igazgatóinak (Veress László 1855—1872., Joó István 1873—1894., Kovács Lajos 1894—1903., Orosz István 1903—1911., Nagy József 1911—1913., dr. Veress István 1913-tól máig) — arcképe díszíti. A könyv belsejében megtaláljuk a jelenlegi tanári kar csoportképét, továbbá a képezdei és gyakorlóiskolai növendékek különböző vonatkozású felvételeit. Ennek a műnek nem szabad hiányozni egyetlen lelkipásztorunk és tanítónk könyvespolcáról sem. *U. S.*

Debrecen szabad királyi város és a Tiszántúli református egyházkerület tulajdonát tevő 370 esztendő könnymomda fejlődésének rövid története. *Irta: Dr. Csűrös Ferenc, Debrecen sz. kir. város közművelődési tanácsnoka.*

Ez a 22 lapnyi nyolcadrét füzet, a jubiléus nyomda igen finom ízlésű kiadványa tömören és mégis igen élvezetesen és tanulságosan mondja el a Huszár Gál nagy alapításának alkotásait és viszontagságait. A szerző, aki a nyomda történetét egy általánosan nagyrabecsült nagy monografiában írta meg a húsz évvel ezelőtti negyedfélszázados fordulón, ebben a dióhéjnyi tájékoztatóban — amelyet természetesen a legutóbbi húsz év legfőbb mozzanataival is kiegészít — olyan szépen mondja el ennek az egyik legősibb magyar kulturális intézménynek a történetét, hogy azzal minden jó magyar embert okvetetlenül lebilincsel, a debreceni református magyar embert pedig büszke örömmel töltheti el. Isten kegyelmét könyörögve mondjuk nyomdánknek: előre az egyenes úton, mindig a Bárány zászlaja nyomában, a negyedik százig!

R. I.

Református községekben minden község-házán készülő okmányra árvabélyeget! Egy-két fillérből hegyre várat így építhetünk.

HALOTTAINK

Biki Ferencné szül. Kemény Ida, Biki Ferenc nagyszöllősi esperes felesége, Biki Jenő csepei lelkész édesanyja, életének 65., boldog házasságának 47. évében elhunyt. A megboldogult mintaképe volt a hívő, gondos, szorgalmas édesanyának és hitvestársnak.

Özv. Vörös Károlyné szül. vállaji Sipos Vilma, az ismert író, aki különösen népies elbeszéléseivel nagyon értékes szolgálatokat végzett népünknek és egyházunknak, június hó 10-én elhunyt. Régi nagy egyházkerületünkben jó emlékezetű lelkipásztor leánya volt. A megboldogultban v. Sipos Ida, a másik kitűnő író és v. Sipos Pál szigetmonostori lelkész testvérüket gyászolják.

Aldott legyen emlékezetük!

KÜLÖNFÉLÉK

Kormányzó urunk öfömméltósága születése napja alkalmából június hó 18-án d. e. hálaadó ünnepélyes istentisztelet volt a Nagytemplomban, melyen résztvettek az egyházi, polgári és katonai hatóságok. Az istentiszteletet dr. Baltazár Dezső püspök végezte. Mi is Isten áldását kérjük Kormányzó urunkra. Fény nevére, áldás életére!

Dr. Szaboleska László temesvári református lelkész boldogemlékeztű édesatyja Szaboleska Mihály örökébe a bánási egyházmegye esperesévé választatott.

Lezárt boríték. A kikindai református lelkész egyik esti összejövetelen egy lezárt borítékot talált az asztalon. Rajta ez állt: „Külmiszió részére — 66. zsoltár 13—14. v.” — A borítékban nem volt sem levél, sem név, csak 200 dinár (kb. 20 P). — Sajnos, nálunk nem igen vannak ilyen lezárt borítékok.

Harmincéves tanítói találkozó. A debreceni református kollégium tanítóképzőintézetének 1901-ben végzett növendékei találkozójukat júl. 2-án d. e. 9 órakor tartják a debreceni református kollégiumban.

A Magyar Paedagogiai Társaság XXXIX. nagygyűlésén dr. Rácz Lajos ny. sárospataki főiskolai tanárt a magyar filozófiai és paedagogiai irodalom terén szerzett érdemeinek elismerésül, egyhangú lelkesedéssel tiszteleti taggá választotta. A rendkívül megérdemelt kitüntetéshez szívbeli örömmel és büszkeséggel gratulálunk!

Az Országos Református Theologus Szövetség ezévi konferenciáját Tatán tartja június 26—28. napjain. A konferencia rendezője a pápai theologiai akadémia.

Száznegyven iskolaépületet vett el a román kormány az erdélyi református egyháztól, amelyeket annak idején szerződésben megállapított feltételek mellett adtak át a magyar államnak. Miután pedig az imperiumváltozás folytán a szerződések természetszerűleg megszűntek, az erdélyi egyházkerület igazgatótanácsa most azt követeli az államtól, hogy vagy adja vissza ezeket az épületeket, vagy pedig kárpótolja értük az egyházakat. Érdeklődéssel várjuk, milyen elintézkést nyer ez a követelés.

A budapesti egyház, mely több mint 100,000 lelket számlál, az új zsinati törvény nyomán, valószínűleg már az ősszel, illetőleg 1932 január 1-vel egyházközségekre oszlik. — Budapesten, Óbuda kivételével, mely teljesen önálló egyházközség volt, egy egyházközség működött hat önálló és négy missziói egyházzrészrel, mind a maga parókiális tanácsával és egy közös központi presbiteriummal. A régi terv, hogy a mammut-gyülekezetek az egyházi építő munka érdekében kisebb önálló egyházközségekké szerveztessenek, most van a magvalósulás folyamataiban. A tervezet szerint, melyet a parókiá-

lis tanácsok most tárgyalnak, Óbudával együtt Budapesten tizennégy önálló egyházközség lesz tizenöt rendes lelkésszel. A tizennégy egyházközség kiválik a pesti egyházmegyéből s önálló egyházmegyét alkot „Budapesti Egyházmegye” néven.

A nagyváradi eselédleányok között a református egyház igen építő és áldásos missziói munkát folytat. Közöttük két bibliakör működik szép gyümölcsözéssel és gazdag eredménnyel. A főként faluról bekerült, romlatlanabb leányelkek között, mint az élet mutatja — tapasztalatlanságuk miatt — a bűn igen nagy terjeszkedést vehet. Miért ne lehetne nálunk is figyelmet és gondot fordítani a lelkükre? Miért ne gyümölcsözhetnének ők is Istenországára számára? Ha valahol, itt igen sok az aratnivaló. Nem tudjuk, a munkás, vagy a munkakedv hiányzik?

A esch kormány végre elismerte a kárpátaljai református püspökséget. Évek óta sérelme volt a kárpátaljai egyházkerületnek, hogy püspökségét, melynek jelenlegi székhelye Munkács, állandóan mellőzte az Országos Hivatal, mely hivatalos ügyekben nem a püspökkel, hanem közvetlenül az esperesi hivatalokkal érintkezett. A szlovenszkói és kárpátaljai református egyház konventje küldöttségileg fordult e tarthatatlan állapot megszüntetéséért az iskolaügyi miniszteriumhoz. Az eredmény az lett, hogy a kormány most felhívta az Országos Hivatalt, hogy a jövőben az érintkezést ne az esperesi hivatalokkal, hanem a püspöki hivattal vegye fel.

Kérelem. Hatodik gimn. osztályt végző kitűnő tanuló csekély díjazásért és ellátásért korrepetitorságot keres július és augusztus hónapokra. Cséplésnél, vagy más mezei munkánál felügyeletet, esetleg irodai munkát is vállal. Cím: Böszörményi Dezső, Debrecen, Dobó ucca 23. szám.

Felvétel Diákothonba. A békésmegyei Szeghalom községben Péter András fejedelmi hagyományából alakult református reálgymnázium Diákothonába megkezdődtek a következő tanévre való előjegyzések és felvételek. Havi teljes ellátás díja 50 P. Érdeklődők a Diákothonról részletes felvilágosítást kaphatnak. Ha egy családból több gyermeket adnak be, indokolt esetben még a meghirdetett díjból is lehet némi mérséklésre számítani. Ha a létszám megtelne, felvételnél a jelentkezés sorrendje a döntő, ezért ajánlatos minél előbb jelentkezni.

SDG főiskolás internátus Budapesten. — A Magyar Református Diákok Soli Deo Gloria Szövetsége a jövő tanévben főiskolás internátust létesít múzeumkörüti helyiségében. Az internátus szeptember 1-én nyílik meg, kényelmes hygienikus berendezéssel. Az internátus valamennyi egyetem és főiskola központjában fekszik s olcsó díjazás mellett minden tekintetben kielégítő otthont biztosít diákjaiknak. Egy hó-

napra a díj 22 P (lakás, világítás). Jelentkezésnél fizetendő az első 22 P, beköltözéskor a második 22 P s ettől kezdve minden hónap elsején a további összeg. A felvétel tíz hónapra szól s így az utolsó havi részlet elmarad. — Jelentkezéseket a Szövetség mielőbb kéri és elsőbbséget biztosít azoknak, akiket Szövetségünk tagjai ajánlanak. Jelentkezés augusztus 1-ig Budapest, IX., Lónyai ucca 7., II/28., augusztus 1-től IV., Múzeum körút 37. címre küldendő.

Az utazás már nem probléma azoknak, akik igénybeveszik a Soli Deo Gloria Szövetség kitűnően megrendezett, igen olcsó tanulmányútjait. A nyár folyamán két tanulmányutat rendez a Szövetség Délkelet-Európába és a Tátrába. Az első augusztus 3—17-ig tart, részvételi díja 150 P, jelentkezési határidő június 20. A második augusztus 2—11., részvételi díja 105 P, jelentkezési határidő június 20. — Részletes tájékoztatót készséggel küld a Szövetség központja, Budapest, IX., Lónyai ucca 7., II/28.

A SDG diákszoziális osztály üdültetési akeiója. Igen sok szegény diák részére lehetlenné teszi nehéz anyagi helyzete azt, hogy balatonszárszói nyári diákkonferenciánkon résztvehessen. A SDG Diákszoziális Osztálya üdülőségelyek folyósításával szeretné lehetővé tenni szegény diákjaink balatonszárszói üdültetését. Az a megkapó áldozatkészség, amellyel a református közönségünk a D. O. ebédakcióját támogatta, feljogosít bennünket arra a reményre, hogy újabb akciójában is számíthat erre az áldozatkészségre. Ezúttal is kéri az áldozatkész református híveket, hogy tegyék lehetővé üdülésre szoruló diákjaink segélyezését. Mindennemű adományt 41,994. számú csekkszámára kér a Diákszoziális Osztály Központja, Budapest, IX., Lónyai ucca 7., II/28.

Református férfi-gyűlés Balatonszárszón. A Soli Deo Gloria Szövetség idén is megrendezi a református férfiak számára, balatonszárszói gyűlését augusztus 10—14-ig. A konferencia délelőtti előadásainak programja négy pontban tárgyalja a kálvinista férfi élethivatását, a legújabb kor körülményei között. Az esti előadások kiegészítő részét képezik a délelőtti programnak, amikor a református férfit, mint családapát, egyháztagot és állampolgárt helyezi a kálvinizmus megvilágításába. A táborban résztvevők számára kétféle lakást biztosít a Szövetség. Azoknak, akiknek a barakk-lakás nem megfelelő, külön szállásról gondoskodunk; részvételi díj barakk-szállással 15 P, külön szállással 18 P. Részletes tájékoztatót küld a Soli Deo Gloria Központ Budapest, IX., Lónyai ucca 7., II/28.

**Igazán senki fia, aki árva? Jézusé sem?!
Az egyházé sem! ? . . . Miért nem terjeszti akkor az árvabélyeget?**

Hivatalos értesítés.

A tiszántúli református egyházkerület püspökétől
1609—1931. szám.

KÖRLEVÉL

valamennyi kebelbeli Presbiteriumhoz, Iskolaszékhez.

Tudomásulvétel és mihez tartás végett közlöm a m. kir. vallás- és közoktatásügyi Miniszter úrnak az 1930. évi XLVII. tc.-alapján kiadott 1931. évi 865/1/70. számú s a nemállami elemi iskoláknál a segédtanítói szolgálat rendszeresítésére vonatkozó végrehajtási utasítását a következőkben:

„I.

1. A nemállami elemi népiskoláknál megüresedett, vagy újonnan szervezett tanítói állások — 1931. évi január hó 1-től kezdődőleg — rendszerint nem rendes, hanem segédtanítókkal töltendők be.

2. A segédtanító alkalmazása a rendes tanítókra előirt módon, tehát szabályszerű választás útján történik. A segédtanítói alkalmazás háromévi időtartamú, ideiglenes jellegű és fizetéskiegészítő államsegéllyel egybekötött állásoknál a vallás- és közoktatásügyi Miniszterhez tudomásulvétel végett bejelentendő.

A segédtanító működésének megkezdése előtt — az 1907. évi XXVII. tc. 32. §-ában előirt módozatok mellett — fogadalmat tartozik tenni.

3. A vallás- és közoktatásügyi Miniszternek jogában van a segédtanítói alkalmazás tartamát — szükség esetén — az állami elemi népiskolai tanítók hasonló alkalmazásánál követett gyakorlathoz mérten újabb rendelettel megváltoztatni.

4. A nemállami elemi népiskolai tanítói állásokat csak abban az esetben lehet közvetlenül rendes tanítóval betölteni, ha az állásra más tanítói álláson már működő rendes tanító választatik meg.

Az államsegéllyel kapcsolatos felekezeti elemi népiskolai tanítói állásoknál — ugyancsak félévvel a kötelező segédtanítói szolgálat lejártá előtt — az iskolaszék a segédtanító véglegesítésére vonatkozó és az egyházi főhatóság részéről megerősített nyilatkozatát — közigazgatási bizottság útján — bemutatja a vallás- és közoktatásügyi Miniszternek, akinek jóváhagyó tudomásulvétele után az egyházi főhatóság a rendes tanítói véglegesítési okmányt kiadja s egyúttal a rendes tanítót az 1907. évi XXVII. tc. 32. §-ában meghatározott eskü letételére utasítja.

Az államsegélyt igénybe nem vevő iskolafenntartó saját maga adja ki a segédtanító véglegesítését tartalmazó szabályszerű okiratot, ezt bemutatja a kir. tanfelügyelőnek, aki a hivatali eskü letétele iránt intézkedik.

6. Ha a felekezeti iskolánál működő segédtanító a megfelelő egyházi fegyelmi szabály-

zatba ütköző magatartást tanusít, ellene egyházi főhatósága — közigazgatása útján — vizsgálatot indít s ennek eredményéhez képest a büntetés mérvét megállapítja.

A segédtanító alkalmazásából — minden jogigény nélkül — azonban csak abban az esetben bocsátható el, ha tanítási eredménye, vagy hivatali köteleességteljesítése meg nem felelő, valláserköcsi, vagy társadalmi magatartása oly alapos kifogás alá esik, mely, ha rendes tanító volna, súlyos fegyelmi vétségnek volna tekintendő. Ezekben az esetekben az iskolaszéknek az egyházi főhatóság által jóváhagyott határozata — a lefolytatott vizsgálat tárgyiratainak csatolása mellett — bemutatandó a vallás- és közoktatásügyi Miniszternek. Ha a Miniszter a felterjesztés vételétől számított egy hónapon belül nem nyilatkozik, a segédtanítót egyházi főhatósága szolgálatából elbocsátja.

7. A segédtanító illetménye — közigazgatásilag biztosítottan — a középiskolai végzettségű gyakornokénak megfelelőleg évi 1380 pengő, amely összeg a segédtanítónak — előzetes 12 havi részletben — rendszeresen kiszolgáltatandó. Amennyiben a segédtanító családi pótlékra jogosult, úgy — az 1912. évi XXXV. tc., illetőleg az 1925. évi 7000. M. E. sz. kormányrendelet alapján — családtagonként havi 13 pengő 60 fillér összegű családi pótlékra is igénye van.

Amennyiben a helyi javadalom a fizetéskiegészítő államsegély szempontjából a mindenkori kezdőfizetés bizonyos %-ában van megállapítva, az iskolafenntartó az 1930. évi 865/1/50. V. K. M. számú körrendeletben a tanítókra nézve meghatározott havi 1 pengő 40 fillérrel szemben, csupán havi 1 pengő 15 fillért köteles illetményül a segédtanítónak minden egyes % után kifizetni.

Ha az államsegélyes állás helyi javadalma természetbeni járandóságból áll, ez utóbbit a segédtanítónak csak az őt megillető szabályszerű járandóságok erejéig kell kiadni.

8. Ha a megüresedett, vagy újonnan szervezett tanítói állás természetbeni lakással van egybekötve, úgy az iskolafenntartó tartozik a lakást a segédtanító használatába bocsátani.

Amennyiben pedig a megüresedett tanítói állás nincs természetbeni lakással egybekötve, úgy az iskolafenntartó az alkalmazott segédtanítónak, a vonatkozó kormányrendeletek szerint a közigazgatási ágazatokban középiskolai végzettségű gyakornokoknak biztosított lakáspénzt köteles fizetni.

9. Ha a betegség miatt, vagy egyéb okból szabadságolt tanerőket helyettesítő okleveles tanító szolgálatát közvetlenül segédtanítói alkalmazás követi, akkor ez a helyettesítő alkalmazás a segédtanítói szolgálat idejébe beszámítatik és ezen esetben a helyettesítő szolgálat a nyugdíjigény szempontjából is figyelembeveendő. A két szolgálat közé eső, de tényleges szolgálatban nem töltött idő, ha az 30 napot

meg nem halad, valamint a nyári tanítási szünetre eső idő, a jelen pont alapján beszámítható szolgálati idő megállapításánál nem tekinthető megszakításnak.

10. Ezen Végrehajtási Utasítás intézkedései nem terjednek ki azokra a tanítókra, akik az időközben megüresedett tanítói állásokra még az 1930. évi XLVII. tc. hatálybalépése előtt választottak meg.

A 9. pontban foglalt intézkedés nem alkalmazható azokra, akik az Utasítás életbelépésekor tényleges szolgálatban már nem állottak.

II.

Ugyanezen rendelkezések megfelelően alkalmazandók a nemállami óvodáknál megüresedő, vagy az újonnan szervezett óvónői állásokra is.

A segédóvónőket a kezelői kezdőfizetés, vagyis havi 100 pengő díjazás és a megfelelő lakáspénz illeti meg.

Amennyiben a helyi javadalom a fizetékiegészítő államsegély szempontjából a mindenkori kezdőfizetés bizonyos %-ában van megállapítva, az óvodafenntartó az 1930. évi 865/1/50. V. K. M. számú körrendeletben az óvónőkre nézve meghatározott havi 1 P 40 fillérrel szemben csupán havi 1 P-t köteles illetményül a segédóvónőnek minden egyes % után kifizetni.

Debrecen, 1931 június 12.

Dr. Baltazár Dezső,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspökétől.
1537—1931. szám.

Értesítés

e lap 23. számában megjelent sarkadi lelkipásztori állás pályázatához.

A sarkadi presbiterium azt kéri, hogy:
1. az előző díjlevélben foglalt 1600 aranykorona készpénz ne 136, hanem 116 pengőfillérrel számitassék át; amikor is a 2. pont alatti készpénz nem 2176, hanem 1856 pengő lenne;
2. a 3. pont alatti 54 kat. hold 802 négyszögöl szántóföld adóját ne az egyház, hanem a lelkipásztor fizesse. E kérést azzal hozom tudomására a pályázóknak, hogy akik pályázati kérvényüket nem vonják vissza: az egyházi hatóságok e tárgyban hozandó jogérvényes határozatának alávetik magukat.

Debrecen, 1931 június hó 14.

Dr. Baltazár Dezső,
püspök.

Pályázati hirdetés.

A fábiánházi református egyház pályázatot hirdet egy tanítónői állásra. Javadalom: egyháztól két kis szoba, konyha s kamarából álló lakás s havonként 14 P, a többi államsegély. Kötelesség: a reá bízandó osztályok vezetése

s belmissziói munkában segédkezés. Pályázati kérvények e hó 27-éig a lelkeszi hivatalhoz küldendők. Ha kezdő tanítónő választatik meg, az segédtanítónői minőségben és javadalmazással alkalmaztatik.

Fábiánháza, 1931 június 14.

Egyháztanács.

Pályázati hirdetés.

A debreceni református kollégium gimnáziumának igazgatótanácsi elnöksége pályázatot hirdet: a) egy elhalálozás folytán megüresedett magyar-német szakos rendes tanári állásra; b) egy mathesis-physika szakos helyettes tanári állásra. Pályázhatnak református vallású okleveles tanárok. A megválasztandó rendes, illetőleg kinevezendő helyettes tanár javadalma a nemállami tanszemélyzet részére megállapított javadalommal minden tekintetben azonos, — vagyis a fizetési osztálynak és a lakáspénznek megállapítása és folyósítása teljesen a státusba való besorozástól függ. A tiszántúli református egyházkerület elnökségéhez címzett és szabályszerűen felszerelt folyamodványok 1931 július 14-én délig a református gimnázium igazgatóságának címére (Debrecen) küldendők be. — Az állást f. évi szept. 1-én kell elfoglalni.

Dr. Baltazár Dezső s. k.,
püspök.

vitéz Dr. Bessenyei Lajos s. k.,
igazgató.

Pályázati hirdetés.

A szeghalmi református Péter András reál-gimnázium Diákotthona pályázatot hirdet egy nyelvi szakos és egy matematikai szakos felügyelőtanári állásra. A nyelvi szakosok közül is előnyben részesül angol nyelvi képesítésű tanár, vagy tanárjelölt, aki az I. o. párhuzamosítása esetén helyettes tanári, később — sikeres működés esetén — rendes tanári állásra számíthat a reál-gimnáziumban.

Fizetés a Diákotthontól teljes ellátás és havi 100—100 P, mely a korrepetálandók számával emelkedhetik.

Kötelesség a diákotthoni növendékek tanulmányi előmenetelét mindenben elősegíteni, vállalkozva másodnaponként soros felügyeletet tartani és 8—10 kijelölt tanulót korrepetálni.

Érdeklődők a Diákotthon vezetőségéhez címzett kérvényeiket július 15. küldjék be.

Szeghalom, 1931 június 6.

Pásztor József,
a Diákotthon
vezető tanára.

Nagy Miklós,
reál-gimnáziumi igazgató.

TARTALOM: R. I.: Az új törvénykönyv. — Egyház: Generális vizitáció a csonka biharérmelléki egyházmegyében. — Irodalom. — Halottaink. — Hivatalos értesítés: — Körlevél. Pályázatok.

Laptulajdonos: **Dr. KUN BÉLA.**

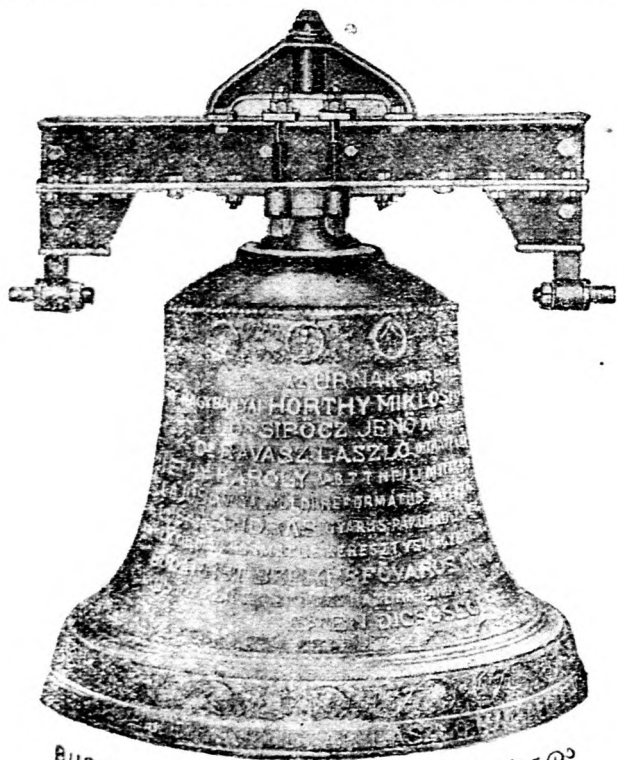
Magyarország aranykoszorús mestere

SZLEZÁK LÁSZLÓ

harang- és ércöntőde, harangfelsze-
relés és haranglábgyár

BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN-U. 77. SZ.

Telefon: Aut. 913-53. sz. Költségvetéssel díjmentesen szolgál!

BUDAPEST-ANGYALFÖLDI REF. TEMPLOM RÉSZÉRE
KÉSZÍTETT HARANG, MELYET DR. RÁVASZ LÁSZLÓ PÜSPÖK ÚR
AVATOTT FEL.

Előnye fizetési feltételek. Számos egyházi elismerőlevé

Az 1900. évi párisi világiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. 1930. évi nemzetközi vásáron emléklappal kitüntetve.

A budapesti Bazilika 7945 kilogrammos új harangja gyáramban készült.

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedése
Debrecen.

Alapította 1819-ben Sesztina János.

Kitűnő lütképeségű magyar „Perpetuum“-kályhák.
Magyar gyártmányu zománc-edények,
zslr-bördönök, dísznődlő-képek, husvágó-gépek.
Telefon 6. és 15-48.

Debrecen sz. kir. város és a Tiszántúli református egyházkerület könyvnyomda-vállalata. 1931-1304

Legszebb ajándék!!

Dr. Révész Imre: **Imádkozó magyar** című imakönyve a református közönség számára.

Papírkötés, vörös metszéssel	Pengő 1·20
Egészvászon, vörös metszéssel	2·20
Párnázott, díszvászon, vörösmetszéssel . .	4·50
Párnázott, valódi bőrkötés, aranymetszéssel, tokban	8·40

Konfirmációi ajándékul legalkalmasabb és a magyarországi legnagyobb egyházak által elismerésben részesített és állandóan vásárolt

Dr. Erdős Károly: **Az én vallásom** című kis könyve, ára . . . . . —66

Harmadik, bővített kiadás. Eddig 38,000 példányban forog közkézben.

Legfinomabb celluloid kötésű, új énekeskönyvek, aranydíszítéssel 11—

Legkisebb, új énekeskönyvek, legfinomabb bibliapapíron nyomva, igen finom és rendkívül izléses bőrkötésben . . . . . 14—

Ezenkívül dísz-zsoltárokban és imakönyvekben óriási választék!

Dr. Halmi János: **Református keresztyén Kis Káté a Heidelbergi Káté alapján.** . . . . . 1—

Nagy István: **Debreceni konfirmációi Kis Káté** . . . . . —20

Dr. Révész Imre: **Öntudatos hit** . . . . . —60

Dr. Ferenczy Gyula: **Kálvinista Kis Káté** 1·60

Konfirmációi emléklap, egyszínű nyomás —16

„ „ kétszínű nyomás —12

„ „ négyszínű nyomás —20

„MÉLIUSZ“
könyv-, zenemű-, papír- és írószerkereskedés
Debrecen, Ferenc József út 26.